Samling af Afgørelser

RETTENS DOM (Anden Afdeling)

8. maj 2019*

»Personalesag – tjenestemænd – vedtægtens artikel 42c – placering på orlov i tjenestens interesse – automatisk pensionering – søgsmålsinteresse – formaliteten – lovens anvendelsesområde – ordlyds-, sammenhængs- og formålsfortolkning«

I sag T-170/17,

RW, forhenværende tjenestemand ved Europa-Kommissionen, ved advokaterne S. Orlandi og T. Martin,

sagsøger,

mod

Europa-Kommissionen først ved G. Berscheid og A.-C. Simon, derefter ved Berscheid og B. Mongin, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

angående et søgsmål støttet på artikel 270 TEUF med påstand om annullation af Kommissionens afgørelse af 2. marts 2017 om at sende sagsøgeren på orlov i tjenestens interesse i medfør af artikel 42c i vedtægten for tjenestemænd i Den Europæiske Union og samtidigt automatisk på pension i medfør af denne bestemmelses stk. 5,

har

RETTEN (Anden Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, M. Prek, og dommerne E. Buttigieg (refererende dommer) og B. Berke,

justitssekretær: fuldmægtig L. Ramette,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 11. december 2018,

afsagt følgende

* Processprog: fransk.

Dom

Retsforskrifter

1 Vedtægten for tjenestemænd i Den Europæiske Union (herefter »vedtægten«) er fastsat ved Rådets forordning (EØF, Euratom, EKSF) nr. 259/68 af 29. februar 1968 om vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber og om ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i disse Fællesskaber samt om særlige midlertidige foranstaltninger for tjenestemænd i Kommissionen (EFT 1968 I, s. 30), som ændret ved bl.a. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 1023/2013 af 22. oktober 2013 (EUT 2013, L 287, s. 15).

2 Vedtægtens artikel 35, som indgår i kapitel 2 i vedtægtens afsnit III, med overskriften »Tjenesteretlig stilling«, bestemmer, at tjenestemanden kan placeres i en af følgende tjenesteretlige stillinger: aktiv tjeneste, midlertidig tjeneste i anden stilling, tjenestefrihed af personlige årsager, ventepenge, orlov til aftjening af værnepligt, forældreorlov eller familieorlov og orlov i tjenestens interesse.

3 Vedtægtens artikel 42c, som indgår i samme kapitel, bestemmer følgende:

»En tjenestemand med mindst ti års tjenesteår kan tidligst fem år før sin pensionsberettigende alder efter afgørelse truffet af ansættelsesmyndigheden sendes på orlov i tjenestens interesse som følge af organisatoriske behov i forbindelse med erhvervelse af nye kompetencer i institutionerne.

Det samlede antal tjenestemænd, der hvert år sendes på orlov i tjenestens interesse, må højst udgøre 5% af tjenestemænd i samtlige institutioner, der året forinden gik på pension. Det således beregnede samlede antal tildeles hver institution i henhold til deres respektive antal tjenestemænd pr. 31. december det foregående år. Resultatet af denne tildeling rundes op til det nærmeste hele tal i hver institution.

En sådan orlov har ikke karakter af en disciplinær foranstaltning.

Orlovens varighed skal i princippet svare til perioden frem til det tidspunkt, hvor tjenestemanden når den pensionsberettigende alder. Imidlertid kan ansættelsesmyndigheden i særlige situationer beslutte at bringe orloven til ophør og lade tjenestemanden genindtræde i tjenesten.

Når en tjenestemand på orlov i tjenestens interesse når den pensionsberettigende alder, pensioneres han automatisk.

For orlov i tjenestens interesse gælder følgende bestemmelser:

a) tjenestemandens stilling kan besættes med en anden tjenestemand

b) en tjenestemand på orlov i tjenestens interesse kan ikke avancere til et højere løntrin eller forfremmes til en højere lønklasse.

Den tjenestemand, der således er sendt på orlov, modtager en godtgørelse, der beregnes i henhold til bestemmelserne i bilag IV.

Efter anmodning fra tjenestemanden er godtgørelsen betinget af, at der indbetales bidrag til pensionsordningen beregnet på grundlag af godtgørelsen. I sådanne tilfælde tages tjenestetiden som tjenestemand på orlov i tjenestens interesse i betragtning ved beregningen af de pensionsgivende tjenesteår i henhold til artikel 2 i bilag VIII.

Godtgørelsen korrigeres ikke med en justeringskoefficient.«

4 Vedtægtens artikel 47 indgår i kapitel 4 i vedtægtens afsnit III, med overskriften »Udtræden af tjenesten«. I denne artikel bestemmes, at tjenestemanden kan udtræde af tjenesten ved afskedigelse efter ansøgning, afskedigelse uden ansøgning, fritagelse fra stillingen af tjenstlige grunde, afskedigelse på grund af utilstrækkelig faglig indsats, fjernelse fra tjenesten, pensionering eller død.

5 Vedtægtens artikel 52, stk. 1, litra a) og b), som ligeledes indgår i kapitel 4, bestemmer bl.a., at med forbehold af bestemmelserne i artikel 50 (som vedrører fritagelse fra stillingen af tjenstlige grunde for seniormanagere) pensioneres en tjenestemand uden ansøgning, den sidste dag i den måned, han fylder 66 år, eller efter ansøgning, den sidste dag i den måned, han ønsker at fratræde, såfremt han har nået den pensionsberettigende alder.

6 Bilag XIII til vedtægten indeholder overgangsforanstaltninger for tjenestemænd.

7 Artikel 22, stk. 1, i bilag XIII til vedtægten bestemmer følgende:

»1. Tjenestemænd, der havde en anciennitet på 20 år eller derover den 1. maj 2004, har ret til alderspension, når de fylder 60 år.

Tjenestemænd, som er 35 år eller derover den 1. maj 2014, og som er tiltrådt tjenesten før den 1. januar 2014, har ret til alderspension ved den alder, der er fastsat i nedenstående tabel:

Alder den 1. maj 2014	**Pensionsalder**
60 år og derover	60 år
59 år	60 år og 2 mdr.
58 år	60 år og 4 mdr.
[…]	[…]
35 år	64 år og 8 mdr.

Tjenestemænd, der ikke er fyldt 35 år den 1. maj 2014, har ret til alderspension ved det fyldte 65. år.

For tjenestemænd, der er 45 år eller derover den 1. maj 2014, og som er tiltrådt tjenesten mellem den 1. maj 2004 og 31. december 2013, forbliver den pensionsberettigende alder dog 63 år.

For tjenestemænd, der er tiltrådt tjenesten før den 1. januar 2014, fastsættes den pensionsberettigende alder, der skal tages i betragtning ved alle henvisninger til den pensionsberettigende alder i denne vedtægt, efter ovennævnte bestemmelser, medmindre andet er angivet i nærværende vedtægt.«

8 Artikel 23, stk. 1, i bilag XIII til vedtægten bestemmer bl.a., at en tjenestemand, der er indtrådt i tjenesten før den 1. januar 2014, pensioneres automatisk den sidste dag i den måned, hvor vedkommende fylder 65.

Tvistens baggrund

9 Sagsøgeren, RW, er forhenværende tjenestemand ved Europa-Kommissionen. Han tiltrådte tjenesten ved denne institution den 1. oktober 1982 og gjorde fra den 12. december 1999 tjeneste ved Generaldirektoratet (GD) for »Uddannelse og Kultur«. Han blev forfremmet til lønklasse AD 12 den 1. januar 2010.

10 Ved skrivelse af 1. december 2016 meddelte Generaldirektoratet (GD) for »Menneskelige Ressourcer og Sikkerhed« (herefter »GD HR«) sagsøgeren, at ansættelsesmyndigheden havde til hensigt at sende ham på orlov i tjenestens interesse i medfør af vedtægtens artikel 42c, fra den 1. april 2017.

11 Den 14. december 2016 fremsatte sagsøgeren bemærkninger til skrivelsen af 1. december 2016 og anmodede om at blive hørt.

12 Den 13. januar 2017 blev der afholdt et møde mellem sagsøgeren og chefen for kontoret »Career Management and Mobility« i GD HR, under tilstedeværelse af en repræsentant for personalet, en ansat fra det førnævnte kontor og en repræsentant for GD for »Uddannelse og Kultur«.

13 Efter dette møde fremsendte kontoret »Career Management and Mobility« i GD HR en positiv udtalelse til ansættelsesmyndigheden hvad angik anvendelsen af vedtægtens artikel 42c i forhold til sagsøgeren.

14 Ved afgørelse af 2. marts 2017 (herefter »den anfægtede afgørelse«) besluttede ansættelsesmyndigheden dels at sende sagsøgeren på orlov i tjenestens interesse, i medfør af vedtægtens artikel 42c, fra den 1. juni 2017, dels, henset til, at han allerede havde nået den pensionsberettigende alder, jf. artikel 22, stk. 1, i bilag XIII til vedtægten, at pensionere ham automatisk, i medfør af vedtægtens artikel 42c, stk. 5, på samme dato.

15 Den 20. marts 2017 indgav sagsøgeren en klage over den anfægtede afgørelse i medfør af vedtægtens artikel 90, stk. 2, som blev forkastet ved ansættelsesmyndighedens udtrykkelige afgørelse af 26. juli 2017.

Retsforhandlinger og parternes påstande

16 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 20. marts 2017 har sagsøgeren anlagt denne sag. Ved særskilt dokument indleveret til Rettens Justitskontor samme dag fremsatte sagsøgeren i henhold til artikel 278 TEUF og 279 TEUF en begæring om foreløbige forholdsregler med påstand om udsættelse af gennemførelsen af den anfægtede afgørelse. I medfør af vedtægtens artikel 91, stk. 4, blev hovedsagen udsat.

17 Ved særskilt dokument indleveret til Rettens Justitskontor den 20. marts 2017 anmodede sagsøgeren om at blive tildelt anonymitet i medfør af artikel 66 i Rettens procesreglement. Ved afgørelse af 17. maj 2017 imødekom Retten denne anmodning.

18 Ved kendelse af 18. maj 2017, RW mod Kommissionen (T-170/17 R, ikke trykt i Sml., EU:T:2017:351), udsatte Rettens præsident gennemførelsen af den anfægtede afgørelse.

19 I overensstemmelse med vedtægtens artikel 91, stk. 4, blev hovedsagen genoptaget efter vedtagelsen, den 26. juli 2017, af den udtrykkelige afgørelse om afslag på sagsøgerens klage.

20 Ved kendelse af 10. januar 2018, Kommissionen mod RW (C-442/17 P(R), ikke trykt i Sml., EU:C:2018:6), forkastede Domstolens vicepræsident den appel, som Kommissionen havde indbragt til prøvelse af kendelsen af 18. maj 2017, RW mod Kommissionen (T-170/17 R, ikke trykt i Sml., EU:T:2017:351).

21 Hovedsagens skriftlige del blev afsluttet den 9. januar 2018 med indleveringen af duplikken.

22 Ved dokument indleveret til Rettens Justitskontor den 2. februar 2018 fremsatte sagsøgeren en begrundet anmodning, i medfør af procesreglementets artikel 106, med henblik på at få lejlighed til udtale sig i forbindelse med retsforhandlingernes mundtlige del.

23 Parterne afgav indlæg og besvarede Rettens mundtlige spørgsmål i retsmødet den 11. december 2018.

24 Efter retsmødet opfordrede Retten parterne til, så vidt muligt, at nå til enighed om at indgå forlig i tvisten, herunder om sagsomkostningerne. Formanden for Rettens Anden Afdeling fastsatte en frist for parterne, som udløb den 31. januar 2019, med henblik på, at de underrettede Retten om resultatet af denne aftale, og besluttede at fortsætte retsforhandlingernes mundtlige del.

25 Retsforhandlingernes mundtlige del blev afsluttet ved afgørelse truffet af formanden for Rettens Anden Afdeling den 4. februar 2019, efter at parterne ved skrivelser af 29. januar 2019 havde meddelt Retten, at det ikke var lykkes at indgå en aftale om indgåelse af et forlig i tvisten.

26 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

– Den anfægtede afgørelse, »hvorved [han] pensioneres automatisk med virkning fra den 1. juni 2017«, annulleres.

– Kommissionen tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

27 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

– Frifindelse.

– Sagsøgeren tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

Retlige bemærkninger

Om formaliteten

28 Kommissionen har anført, at påstanden om annullation, således som formuleret i stævningen, ikke vedrører de to formål med den anfægtede afgørelse, dvs. sagsøgerens placering på orlov i tjenestens interesse og automatiske pensionering, men udelukkende det andet formål. Disse to formål kan imidlertid ikke adskilles fra hinanden, således at en delvis annullation af den anfægtede afgørelse medfører en ændring af dennes indhold. Under disse omstændigheder, og henset til den retspraksis, hvorefter en delvis annullation af en EU-retsakt kun er mulig, for så vidt som de elementer, der kræves annulleret, kan adskilles fra resten af retsakten, har Kommissionen nedlagt påstand om, at den påstand om annullation, som sagsøgeren i det foreliggende tilfælde har fremsat, eller i det mindste de to første anbringender til støtte herfor, afvises fra realitetsbehandling.

29 Sagsøgeren har bestridt den af Kommissionen fremførte afvisningspåstand.

30 Indledningsvis skal Kommissionens analyse, hvorefter den anfægtede afgørelses to formål, dvs. sagsøgerens placering på orlov i tjenestens interesse og samtidig hans automatiske pensionering, ikke kan adskilles fra hinanden, tiltrædes. Det fremgår nemlig utvetydigt af vedtægtens artikel 42c, stk. 5, at de pågældende tjenestemænds orlov i tjenestens interesse ikke kan strække sig ud over »den pensionsberettigende alder«, idet denne alder, for tjenestemænd, der er tiltrådt tjenesten før den 1. januar 2014, fastsættes af det femte afsnit i artikel 22, stk. 1, i bilag XIII til vedtægten, således at det forholder sig således, at hvis placeringen på orlov i tjenestens interesse vedrører en tjenestemand, som allerede har nået førnævnte »pensionsberettigende alder«, skal denne tjenestemand samtidigt pensioneres automatisk. Denne analyse er blevet anvendt i den anfægtede afgørelse, hvorefter sagsøgeren blev sendt på orlov i tjenestens interesse og samtidig pensioneret automatisk (jf. præmis 14 ovenfor). Sagsøgeren var nemlig fyldt 63 år på det tidspunkt, hvor den anfægtede afgørelse fik virkning, og havde følgelig overskredet »den pensionsberettigende alder«, som i hans tilfælde var fastsat til 60 år

i henhold til artikel 22, stk. 1, femte afsnit, i bilag XIII til vedtægten, sammenholdt med denne bestemmelses første afsnit. For så vidt som sagsøgeren på tidspunktet for hans placering på orlov i tjenestens interesse havde overskredet »den pensionsberettigende alder«, blev han samtidig automatisk pensioneret i henhold til vedtægtens artikel 42c, stk. 5.

31 Idet Kommissionens analyse vedrørende den uadskillelige karakter af den anfægtede afgørelses to formål er blevet tiltrådt, bemærkes, at den afvisningspåstand, som Kommissionen har fremført, er baseret på den forudsætning, at den i stævningen anførte annullationspåstand udgør en påstand om delvis annullation, for så vidt som den udelukkende vedrører den anfægtede afgørelses andet formål, nemlig sagsøgerens automatiske pensionering.

32 Denne forudsætning for Kommissionens argumentation er imidlertid forkert.

33 Sagsøgerens påstand indeholder ganske vist den indskudte sætning »hvorved sagsøgeren pensioneres automatisk med virkning fra den 1. juni 2017«. Imidlertid kan dette indskud ikke forstås således, at det begrænser genstanden for annullationspåstanden til alene at omfatte sagsøgerens automatiske pensionering.

34 Det fremgår nemlig af stævningens indhold, at annullationspåstanden vedrører den anfægtede afgørelses to formål, idet sagsøgeren klart har identificeret den forbindelse, som, ifølge den i den anfægtede afgørelse fulgte begrundelse, forelå mellem hans placering på orlov i tjenestens interesse og automatiske pensionering. I denne henseende henvises bl.a. til stævningens punkt 34, i forbindelse med det første annullationsanbringende, som lyder således: »I det foreliggende tilfælde vedtog ansættelsesmyndigheden en afgørelse om placering på orlov i tjenestens interesse, som er ensbetydende med en automatisk pensionering af sagsøgeren.«

35 Der henvises ligeledes til det andet annullationsanbringende, om tilsidesættelse af lovens anvendelsesområde, hvorved sagsøgeren i det væsentlige har gjort gældende, at vedtægtens artikel 42c ikke finder anvendelse på ham, eftersom han havde passeret »den pensionsberettigende alder« som omhandlet i denne bestemmelses stk. 1. Det er nemlig klart, at dette anbringende, hvis det blev tiltrådt af Retten, ville føre til en annullation af den anfægtede afgørelse i dens helhed med den begrundelse, at den ikke havde noget retligt grundlag, og ikke til en delvis annullation heraf, udelukkende for så vidt som sagsøgeren herved pensioneres automatisk.

36 Det fremgår af ovenstående betragtninger, at den i stævningen anførte påstand om annullation, uanset indskuddet »hvorved sagsøgeren pensioneres automatisk med virkning fra den 1. juni 2017« i sagsøgerens påstand, klart vedrører den anfægtede afgørelses to formål, som ikke kan adskilles fra hinanden, vedrørende sagsøgerens placering på orlov i tjenestens interesse og, på samme tid, automatiske pensionering. Der var herefter ikke tale om en påstand om delvis annullation, således som Kommissionen har påstået. Det følger heraf, at den af Kommissionen fremførte afvisningspåstand skal forkastes.

Spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgeren fortsat har søgsmålsinteresse

37 Kommissionen har i retsmødet gjort gældende, at den dom, som Retten afsiger i denne sag, ikke har nogen indvirkning på sagsøgerens situation. Kommissionen har forklaret, at sagsøgeren, som følge af den udsættelse af gennemførelsen af den anfægtede afgørelse, som blev anordnet af dommeren i sagen om foreløbige forholdsregler, forblev ansat som tjenestemand i aktiv tjeneste i institutionen »den længst mulige tid, der er tilladt ifølge vedtægten«, dvs. indtil den 1. november 2018, hvor han fyldte 65 år og blev pensioneret automatisk i henhold til artikel 23, stk. 1, i bilag XIII til vedtægten. Som følge af den nævnte udsættelse kunne sagsøgeren undgå den placering på orlov i tjenestens interesse, som han anfægtede, og fortsætte med at oppebære sin almindelige løn, og han blev til syvende og sidst pensioneret automatisk på de samme betingelser som dem, der ville have været gældende, hvis

der ikke var blevet truffet nogen afgørelse for hans vedkommende i henhold til vedtægtens artikel 42c. På grundlag af denne argumentation har Kommissionen konkluderet, at sagsøgeren ikke længere havde søgsmålsinteresse.

38 Sagsøgeren har bestridt Kommissionens konklusion om, at hans søgsmålsinteresse er forsvundet under sagen.

39 Det følger af fast retspraksis, at en person, der er omfattet af vedtægtens anvendelsesområde, inden for rammerne af et søgsmål, der er anlagt i henhold til vedtægtens artikel 90 og 91, kan nedlægge påstand om annullation af en akt, der indeholder et klagepunkt imod ham i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i vedtægtens artikel 90, stk. 2, såfremt den pågældende på tidspunktet for sagens anlæggelse har en eksisterende, faktisk og tilstrækkelig klar interesse i at opnå annullation af den pågældende akt, idet den pågældende, for at en sådan interesse kan anses for at foreligge, kan opnå en fordel ved søgsmålet. Sagsøgerens søgsmålsinteresse udgør en formalitetsbetingelse, som skal vurderes på tidspunktet for sagens anlæggelse. En person, der er omfattet af vedtægten, skal for at kunne fortsætte et søgsmål, der har til formål at opnå annullation af en afgørelse fra ansættelsesmyndigheden, dog bevare en personlig interesse i annullation af den nævnte afgørelse. I denne forbindelse gælder, at hvis der ikke foreligger en aktuel søgsmålsinteresse, er det ikke længere fornødent at træffe afgørelse i sagen (jf. dom af 8.11.2018, Cocchi og Falcione mod Kommissionen, T-724/16 P, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:759, præmis 50 og den deri nævnte retspraksis).

40 I det foreliggende tilfælde kan Kommissionens påstand, jf. præmis 37 ovenfor, som ikke er bestridt af sagsøgeren, rent faktisk føre til, at der stilles spørgsmålstegn ved, om sagsøgerens søgsmålsinteresse er forsvundet under sagen.

41 Ikke desto mindre forholder det sig således, således som Kommissionen selv har anført i retsmødet, at hvis den anfægtede afgørelse forblev gyldig og ikke blev annulleret af Unionens retsinstanser, ville den eventuelt kunne tjene som grundlag for, at Kommissionen af sagsøgeren kan kræve differencen mellem de beløb, der blev udbetalt som løn i perioden fra den 1. juni 2017, som er den dato, hvor den anfægtede afgørelse fik virkning, og den 1. november 2018, som er datoen for sagsøgerens automatiske pensionering, og de beløb, som sidstnævnte kunne have oppebåret i pension, hvis den anfægtede afgørelse var blevet gennemført øjeblikkeligt og ikke havde været genstand for en udsættelse af gennemførelsen.

42 Det følger heraf, at sagsøgeren, således som han i øvrigt har gjort gældende i retsmødet, fortsat bevarer en interesse i at påstå annullation af den anfægtede afgørelse, og at den forsvinder fra Unionens retsorden, for at være sikker på, at Kommissionen ikke i fremtiden afkræver ham differencen mellem de to beløb, der er beskrevet i præmis 41 ovenfor.

43 Denne konklusion anfægtes ikke hverken af Kommissionens erklæring i retsmødet om, at muligheden for at få tilbagebetalt differencen mellem de førnævnte beløb ville være kompleks at gennemføre, for så vidt som sagsøgeren var fortsat med at arbejde som tjenestemand i aktiv tjeneste indtil hans automatiske pensionering, den 1. november 2018, eller af Kommissionens forsikring i retsmødet om, at den under alle omstændigheder ikke ville afkræve sagsøgeren differencen mellem de førnævnte beløb. Der er nemlig tale om blotte erklæringer og forsikringer fra Kommissionen, som for øvrigt ikke betvivler den omstændighed, at en opretholdelse af den anfægtede afgørelse i Unionens retsorden udgør en kilde til retsusikkerhed for sagsøgeren, hvoraf følger hans interesse, som fortsat eksisterer, i at se denne afgørelse annulleret.

44 Henset til ovenstående betragtninger må det konkluderes, at sagsøgeren fortsat har søgsmålsinteresse.

Om realiteten

45 Til støtte for søgsmålet har sagsøgeren fremført tre anbringender, det første om tilsidesættelse af vedtægtens artikel 47 og 52, det andet om tilsidesættelse af lovens anvendelsesområde, i det foreliggende tilfælde af vedtægtens artikel 42c, og det tredje om tilsidesættelse af begrundelsespligten og af retten til forsvar. I replikken oplyste sagsøgeren, at han frafaldt det tredje anbringende.

46 For så vidt som Retten i forbindelse med det andet anbringende skal definere anvendelsesområdet for vedtægtens artikel 42c, som udgør retsgrundlaget for den anfægtede afgørelse, skal dette anbringende undersøges først.

Indledende bemærkninger

47 Sagsøgeren har ved foretagelse af bl.a. en ordlyds- og sammenhængsfortolkning af vedtægtens artikel 42c gjort gældende, at denne bestemmelse ikke finder anvendelse på tjenestemænd, der, ligesom ham, har nået »den pensionsberettigende alder« som omhandlet i denne bestemmelse, sammenholdt med artikel 22, stk. 1, femte afsnit, i bilag XIII til vedtægten. Sagsøgeren har bl.a. gjort gældende, at orlov i tjenestens interesse, en tjenesteretlig stilling, hvori de pågældende tjenestemænd placeres i henhold til vedtægtens artikel 42c, skal have en vis varighed. Anvendelsen af denne bestemmelse på tjenestemænd, som på datoen for denne anvendelse har nået »den pensionsberettigende alder«, fører imidlertid til, at de nævnte tjenestemænd, i henhold til vedtægtens artikel 42c, stk. 5, sendes på orlov i tjenestens interesse og samtidig pensioneres automatisk, således at formålet med denne bestemmelse fordrejes, og de betingelser, der er fastsat i vedtægten, hvorpå en tjenestemands udtræden af tjenesten kan finde sted, omgås. Sagsøgeren har konkluderet, at ansættelsesmyndigheden har tilsidesat anvendelsesområdet for vedtægtens artikel 42c, og at den anfægtede afgørelse på dette grundlag skal annulleres.

48 Kommissionen har, under påberåbelse af argumenter vedrørende bl.a. ordlyden af vedtægtens artikel 42c og bestemmelsens formål, bestridt sagsøgerens argumentation og gjort gældende, at denne bestemmelse kan anvendes på en tjenestemand, som har nået »den pensionsberettigende alder«, således som det er tilfældet med sagsøgeren.

49 Indledningsvis bemærkes, at anvendelsen af vedtægtens artikel 42c på en tjenestemand, som har nået »den pensionsberettigende alder« som omhandlet i denne bestemmelse, medfører, at denne sendes på orlov i tjenestens interesse og samtidig pensioneres automatisk i henhold til førnævnte bestemmelses stk. 5, således som sagsøgeren med føje har gjort gældende. Denne analyse blev anvendt i den anfægtede afgørelse i forhold til sagsøgeren, således som det allerede er blevet konstateret i præmis 30 ovenfor.

50 Det følger heraf, at det spørgsmål, som rejser sig, er, om vedtægtens artikel 42c kan anvendes på tjenestemænd, der, ligesom sagsøgeren, har nået »den pensionsberettigende alder« som omhandlet i denne bestemmelse, henset til den omstændighed, at denne anvendelse medfører, at de nævnte tjenestemænd sendes på orlov i tjenestens interesse og automatisk pensioneres. I denne henseende skal det personlige anvendelsesområde for vedtægtens artikel 42c følgelig afgøres, hvilket kræver en fortolkning af denne bestemmelse.

Om ordlydsfortolkningen

51 Vedtægtens artikel 42c, stk. 1, bestemmer, at den pågældende tjenestemands orlov i tjenestens interesse finder anvendelse »tidligst fem år før [hans] pensionsberettigende alder«. Som Kommissionen med rette har gjort gældende i retsmødet, svarer udtrykket »[hans] pensionsberettigende alder« i vedtægtens artikel 42c, stk. 1, til udtrykket »pensionsberettigende alder« i denne bestemmelses stk. 4 og 5. Følgelig skal der med henblik på at fastsætte »[hans]

pensionsberettigende alder« for så vidt angår de tjenestemænd, der er tiltrådt tjenesten før den 1. januar 2014, i lighed med fastsættelsen af den »pensionsberettigende alder« tages hensyn til artikel 22, stk. 1, femte afsnit, i bilag XIII til vedtægten, som præciserer følgende:

»For tjenestemænd, der er tiltrådt tjenesten før den 1. januar 2014, fastsættes den pensionsberettigende alder, der skal tages i betragtning ved alle henvisninger til den pensionsberettigende alder i denne vedtægt, efter ovennævnte bestemmelser, medmindre andet er angivet i nærværende vedtægt.«

52 Ordene »ovennævnte bestemmelser« i artikel 22, stk. 1, femte afsnit, i bilag XIII til vedtægten henviser til de første fire stykker i denne bestemmelse, som præciserer den alder, fra hvilken tjenestemænd, der er tiltrådt tjenesten før den 1. januar 2014, kan ansøge om at gå på pension med alderspension.

53 For så vidt angår tjenestemænd, der er tiltrådt tjenesten efter den 1. januar 2014, henviser ordene »sin pensionsberettigende alder« i vedtægtens artikel 42c, stk. 1, til den alder for pensionering uden ansøgning, der er fastsat i vedtægtens artikel 52, stk. 1, litra a), som er 66 år, således som parterne har bekræftet i retsmødet.

54 Det fremgår herefter af ordlyden af vedtægtens artikel 42c, stk. 1, at denne bestemmelse indeholder oplysninger om den dato, fra hvilken denne bestemmelse kan anvendes på en tjenestemand, dvs. »tidligst fem år før [hans] pensionsberettigende alder«. Som Kommissionen i øvrigt med føje har gjort gældende, for så vidt angår tjenestemænd, der er tiltrådt tjenesten før den 1. januar 2014, udelukker denne bestemmelses ordlyd ikke, at den kan anvendes på en tjenestemand, som har nået og, a fortiori, overskredet »sin pensionsberettigende alder«.

55 Når dette er sagt bemærkes, at vedtægtens artikel 42c, stk. 4, bestemmer, at varigheden af orloven i tjenestens interesse »i princippet« skal svare til perioden frem til det tidspunkt, hvor tjenestemanden når »den pensionsberettigende alder«, men at ansættelsesmyndigheden »i særlige situationer« kan beslutte at bringe orloven til ophør og lade tjenestemanden genindtræde i tjenesten.

56 Ordene »orlovens varighed« og »perioden frem til det tidspunkt, hvor tjenestemanden når den pensionsberettigende alder« i vedtægtens artikel 42c, stk. 4, første punktum, understøtter sagsøgerens påstand om, at orlov i tjenestens interesse skal have en vis varighed. I modsætning til det af Kommissionen anførte påvirker ordene »i princippet« i dette punktum ikke førnævnte konklusion. Disse ord skal nemlig forstås i lyset af det andet punktum i vedtægtens artikel 42c, stk. 4, som er affattet således:

»Imidlertid kan ansættelsesmyndigheden i særlige situationer beslutte at bringe orloven til ophør og lade tjenestemanden genindtræde i tjenesten.«

57 Det fremgår således, at ordene »i princippet« ikke godtgør, at der findes en mulig undtagelse til princippet, hvorefter orlov i tjenestens interesse skal have en vis varighed, men godtgør muligheden for at fravige princippet om, at orlov i tjenestens interesse ophører på den dato, hvor den pågældende tjenestemand når den »pensionsberettigende alder«, idet denne mulige undtagelse er knyttet til den omstændighed, at ansættelsesmyndigheden »i særlige situationer« kan beslutte at lade den nævnte tjenestemand genindtræde i tjenesten og således bringe orloven i tjenestens interesse til ophør.

58 Sagsøgerens påstand om, at orlov i tjenestens interesse skal have en vis varighed, understøttes af ordlyden af vedtægtens artikel 42c, stk. 5, hvori det bestemmes, at »[n]år en tjenestemand på orlov i tjenestens interesse når den pensionsberettigende alder, pensioneres han automatisk«. Det følger af denne ordlyd, og mere specifikt af brugen af verbet »nå«, at den automatiske pensionering forudsætter, at den pågældende tjenestemand er på orlov i tjenestens interesse på den dato, hvor han når »den pensionsberettigende alder«, og at denne orlov har en vis varighed.

59 Henset til ovenstående betragtninger må det konstateres, at ordlyden af vedtægtens artikel 42c understøtter sagsøgerens påstand om, at orlov i tjenestens interesse skal have en vis varighed, hvilket udelukker, at denne orlov kan være sammenfaldende med automatisk pensionering. Udelukkelsen af muligheden for, at orlov i tjenestens interesse kan være sammenfaldende med den pågældende tjenestemands automatiske pensionering, betyder, henset til betragtningerne i præmis 30 og 50 ovenfor, at den førnævnte bestemmelse ikke kan anvendes på tjenestemænd, der, ligesom sagsøgeren, har nået »den pensionsberettigende alder«.

60 Det må undersøges, om denne konklusion afkræftes af sammenhængs- og formålsfortolkningen af vedtægtens artikel 42c.

Om sammenhængsfortolkningen

61 Det bemærkes, at vedtægtens artikel 42c indgår i kapitel 2 i vedtægtens afsnit III med overskriften »Tjenesteretlig stilling«. I overensstemmelse med vedtægtens artikel 35, som findes i samme kapitel, kan en tjenestemand placeres i en af følgende tjenesteretlige stillinger: aktiv tjeneste, midlertidig tjeneste i anden stilling, tjenestefrihed af personlige årsager, ventepenge, orlov til aftjening af værnepligt, forældreorlov eller familieorlov og orlov i tjenestens interesse.

62 Derimod reguleres »udtræden af tjenesten« af kapitel 4 i vedtægtens afsnit III. Vedtægtens artikel 47, som findes i dette kapitel, definerer tilfældene af udtræden af tjenesten som værende afskedigelse efter ansøgning, afskedigelse uden ansøgning, fritagelse fra stillingen af tjenstlige grunde, afskedigelse på grund af utilstrækkelig faglig indsats, fjernelse fra tjenesten, pensionering og død.

63 Det fremgår herefter, at mens orlov i tjenestens interesse af EU-lovgiver er tiltænkt som værende en »tjenesteretlig stilling«, som en tjenestemand kan placeres i under sin karriere ved EU-institutionerne, fører Kommissionens påstand vedrørende muligheden for at anvende vedtægtens artikel 42c på en tjenestemand, som har nået »den pensionsberettigende alder«, og således muligheden for at sende denne på orlov i tjenestens interesse og samtidigt på automatisk pension, til, at den pågældende foranstaltning ændres fra at være en administrativ »tjenesteretlig stilling« til at være et tilfælde af »udtræden af tjenesten«. Som bemærket af dommeren i sagen om foreløbige foranstaltninger nærmer Kommissionens anvendelse af vedtægtens artikel 42c i den anfægtede afgørelse sig nemlig en »automatisk pensionering i tjenestens interesse« mod den berørtes vilje (kendelse af 18.5.2017, RW mod Kommissionen, T-170/17 R, ikke trykt i Sml., EU:T:2017:351, præmis 61).

64 Det fremgår af ovenstående betragtninger, at placeringen af vedtægtens artikel 42c i kapitel 2 i vedtægtens afsnit III ikke er forenelig med Kommissionens førnævnte påstand og under alle omstændigheder ikke afkræfter den konklusion, der er anført i præmis 59 ovenfor.

Om formålsfortolkningen

65 Kommissionen har gjort gældende, at formålet med vedtægtens artikel 42c er at forvalte institutionernes menneskelige ressourcer så effektivt som mulig. Denne bestemmelse muliggør en vis fleksibilitet i forbindelse med forvaltningen af ansatte, som er tæt på eller står foran at gå på pension, idet den tilbyder de berørte personer en rimelig godtgørelse. Ifølge Kommissionen har EU-lovgiver ikke haft til hensigt at begrænse lovens anvendelsesområde til tjenestemænd, som ikke står over for at skulle gå på pension. Den tilstrebte effektivitet forudsætter det videst mulige skøn, så meget desto mere som effektiviseringen dels udøves under overholdelse af den pågældende tjenestemands interesser, dels er en foranstaltning, som først og fremmest vedrører de tjenestemænd, der nærmer sig pensioneringen. Det ville være paradoksalt, hvis foranstaltningen ikke fandt anvendelse på tjenestemænd, som allerede har nået deres pensionsberettigende alder. Kommissionen har således gjort gældende, at den restriktive fortolkning, som sagsøgeren forfægter, fratager den foranstaltning, der er fastsat i vedtægtens artikel 42c, en del af dens effektivitet og berettigelse.

66 Som Kommissionen ganske vist med rette har gjort gældende, idet den har påberåbt sig syvende betragtning til forordning nr. 1023/2013, er formålet med vedtægtens artikel 42c til syvende og sidst, at institutionernes menneskelige ressourcer forvaltes så effektivt som muligt. Som Kommissionen i øvrigt selv har anført, har EU-lovgiver imidlertid sikret, at placeringen på orlov i tjenestens interesse, ifølge den af Kommissionen anvendte formulering, finder sted under »tilstrækkelig overholdelse af de pågældende tjenestemænds interesser«.

67 I denne henseende bemærkes, at det i vedtægtens artikel 42c, stk. 7, bestemmes, at den tjenestemand, der således er sendt på orlov, modtager en godtgørelse, der beregnes i henhold til bestemmelserne i bilag IV til vedtægten. Det fremgår af den eneste artikel, stk. 1, i dette bilag, sammenholdt med vedtægtens artikel 42c, at denne månedlige godtgørelse, i de tre første måneder af anvendelsen af foranstaltningen, svarer til den pågældende tjenestemands grundløn. Fra den fjerde til den sjette måned beløber den sig til 85% af grundlønnen og efterfølgende og indtil den automatiske pensionering til 70% af grundlønnen.

68 Som en af EU-lovgiver fastsat bestemmelse, der reducerer ulemperne for den pågældende tjenestemand ved at blive sendt på orlov i tjenestens interesse, skal der ligeledes henvises til vedtægtens artikel 42c, stk. 8, som i det væsentlige gør det muligt for den pågældende tjenestemand at fortsætte med at bidrage til pensionsordningen i den periode, han er sendt på orlov i tjenestens interesse, for at forøge størrelsen af den pension, han vil modtage ved hans pensionering.

69 Det må konstateres, at hvis det var tilladt at anvende vedtægtens artikel 42c på en tjenestemand, som har nået »den pensionsberettigende alder«, og hvis hans automatiske pensionering følgelig var sammenfaldende med hans placering på orlov i tjenestens interesse, ville den nævnte tjenestemand ikke få nogen gavn af bestemmelserne i vedtægtens artikel 42c, stk. 7 og 8, for så vidt som varigheden af orloven i tjenestens interesse ville være lig nul. Under disse omstændigheder ville den af EU-lovgiver tilstræbte ligevægt i forbindelse med vedtagelsen af vedtægtens artikel 42c mellem betragtningerne vedrørende en så effektiv forvaltning af institutionernes menneskelige ressourcer som muligt og betragtningerne vedrørende en tilstrækkelig beskyttelse af de pågældende tjenestemænds interesser blive forstyrret til skade for disse sidstnævnte betragtninger.

70 I øvrigt må det ligeledes konstateres, at ansættelsesmyndigheden ikke, i tilfælde af automatisk pensionering samtidigt med en placering på orlov i tjenestens interesse, ville råde over den mulighed, der tilbydes i vedtægtens artikel 42, stk. 4, endog ikke »i særlige situationer«, for at bringe orloven i tjenestens interesse til ophør og lade tjenestemanden genindtræde i tjenesten. Det følger heraf, at førnævnte tilfælde ikke er foreneligt med denne bestemmelse, for så vidt som det dels, ved at fratage institutionerne enhver skønsbeføjelse, fører til automatisk at fratage disse et ledelsesværktøj, som udgøres af muligheden for at lade den pågældende tjenestemand indtræde i tjenesten, dels fratager den nævnte tjenestemand muligheden for en sådan genindtræden.

71 Henset til ovenstående betragtninger må det konstateres, at formålsfortolkningen af vedtægtens artikel 42c ikke understøtter Kommissionens påstand, men derimod understøtter konklusionen i præmis 59 ovenfor.

72 Følgelig må det, efter fortolkningen af vedtægtens artikel 42c, konkluderes, at denne bestemmelse ikke kan anvendes på tjenestemænd, der, ligesom sagsøgeren, har nået »den pensionsberettigende alder« i denne bestemmelses forstand. Det følger heraf, at Kommissionen med vedtagelsen af den anfægtede afgørelse på grundlag af denne bestemmelse har tilsidesat den nævnte bestemmelses anvendelsesområde, og at den anfægtede afgørelse derfor skal annulleres, uden at det er fornødent at undersøge anbringendet om tilsidesættelse af vedtægtens artikel 47 og 52.

Sagsomkostninger

73 Ifølge procesreglementets artikel 134, stk. 1, pålægges det den tabende part at betale sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom.

74 Da Kommissionen har tabt sagen, bør det pålægges den at betale sagsomkostningerne i overensstemmelse med sagsøgerens påstand herom, herunder omkostningerne i forbindelse med sagen om foreløbige forholdsregler.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Anden Afdeling):

1) Europa-Kommissionens afgørelse af 2. marts 2017, hvorved RW blev sendt på orlov i tjenestens interesse og samtidigt pensioneret automatisk, annulleres.

2) Kommissionen bærer sine egne omkostninger og betaler de af RW afholdte omkostninger, herunder omkostningerne i forbindelse med sagen om foreløbige forholdsregler.

Prek Buttigieg Berke

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 8. maj 2019.

Underskrifter